

de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs Commissie Wetsvoorstellen

Ministerie van Financiën
Postbus 20201
2500 EE DEN HAAG

Amsterdam, 16 april 2019

Betreft: Voorstel van de Commissie Wetsvoorstellen van de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs anticumulatieregeling bij Wet excessief lenen bij eigen vennootschap

Geachte dames en heren,

Naar aanleiding van de reactie van de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs (hierna: de Orde) van 29 maart 2019 op het consultatievoorstel voor de Wet excessief lenen bij de eigen vennootschap (hierna: het consultatievoorstel),¹ geeft de Orde graag nog een nadere reactie met een voorstel dat de meervoudig dubbele heffing die in het consultatievoorstel ligt besloten, beoogt te voorkomen ('anticumulatieregeling').

1. Algemeen

De Orde acht het ontbreken van een algemene anticumulatieregeling in het consultatievoorstel een ernstig en principiële gebrek in het consultatievoorstel. Goede wetgeving houdt in dat hetzelfde inkomen niet twee of meer keer wordt belast. Dit is een principe dat hoog in het vaandel moet staan. Zeker nu een anticumulatieregeling in dit kader:

- geen beleidsmatig doel heeft (éénmaal heffen is voldoende om het doel te bereiken);
- géén budgettaire dekking vereist (een oplettende belastingplichtige zal proberen dubbele heffing te voorkomen); en
- een anti-cumulatiemaatregel relatief eenvoudig is vorm te geven.

De regeling in het voorgestelde artikel 10a.22 Wet IB 2001 van het consultatievoorstel (de vervreemdingskorting) is naar mening van de Orde ontoereikend. Deze geldt immers slechts voor fictieve dividenduitkeringen:

- die in 2022 hebben plaatsgevonden,
- als het gehele aanmerkelijk belang wordt vervreemd, en

¹ <https://www.nob.net/nob-reactie-op-de-internetconsultatie-wet-excessief-lenen-bij-eigen-vennootschap>.

- leidt slechts tot een vermindering van het vervreemdingsvoordeel tot nihil (een verlies kan niet ontstaan).

Bovendien meent de Orde dat vervreemding van het gehele aanmerkelijk belang geen goed aanknopingspunt is. Het uitbreiden van de vervreemdingskortingsregeling naar elke vervreemding van een aanmerkelijk belang (ongeacht of daarna nog een resterend aanmerkelijk belang overblijft) en tot alle fictieve reguliere voordelen (ook die na 2022 hebben plaatsgevonden) zou een verbetering zijn, maar nog steeds onvoldoende om cumulatie geheel weg te nemen. Dit, omdat cumulatie dan nog steeds alleen maar bij *vervreemdingsvoordelen* wordt voorkomen. Ook bij latere ‘echte’ reguliere voordelen zou idealiter cumulatie moeten worden voorkomen. Om diezelfde reden zou ook een anticumulatieregeling die alleen aangrijpt bij reguliere voordelen tekort schieten. De anticumulatieregeling dient aan te grijpen bij zowel de vervreemdings- als de (‘echte’) reguliere voordelen.

Hieronder geeft de Orde eerst de randvoorwaarden weer waar een anticumulatieregelingen blijkens het consultatievoorstel aan moet voldoen en vervolgens enkele mogelijke alternatieven voor anticumulatieregelingen.

2. Randvoorwaarden anticumulatieregeling

Uit het consultatievoorstel blijkt dat een anticumulatieregeling niet zou moeten leiden tot een teruggave van belasting maar hooguit tot een vermindering van een aanmerkelijk belangvoordeel.

Uit het voorgestelde artikel 10a.22 Wet IB 2001 leidt de Orde voorts af dat een anticumulatieregeling niet zou moeten werken bij het in aanmerking nemen van een fictief dividend wegens excessief lenen in een later jaar. Dit omdat daarmee de effectiviteit van de regeling zou worden aangetast. De Orde kan deze gedachte op zichzelf begrijpen.

Een anticumulatieregeling dient uitvoerbaar te zijn voor de Belastingdienst.

Onderstaand worden door de Orde een aantal alternatieven geschetst die voorzien in een anti-cumulatie waarbij getracht is rekening te houden met deze randvoorwaarden. Bij deze alternatieven is nog geen rekening gehouden met schenking en vererving van een aanmerkelijk belang. Om in die situaties de alternatieven voor een anticumulatieregeling goed te laten werken, is eveneens aanvullende wetgeving nodig.

3. Alternatief 1: verhoging verkrijgingsprijs

Een alternatief zou kunnen zijn om de verkrijgingsprijs te verhogen met het fictieve reguliere voordeel dat in aanmerking is genomen. Deze verkrijgingsprijs kan worden benut op een later moment. Indien vanuit meerdere aanmerkelijkbelangvennootschappen is geleend, kan de verkrijgingsprijs van deze aanmerkelijk belangen naar rato van de leningen worden verhoogd of kan toerekening aan de diverse aanmerkelijk belangen ter vrije keuze aan de belastingplichtige worden gelaten.

De verkrijgingsprijsregeling is eenvoudig, past in het aanmerkelijkbelangstelsel van box 2 en doet recht aan het doel van het consultatievoorstel (bestrijden van uitstel van aanmerkelijkbelangheffing). Het heeft wel als nadeel dat het benutten van de verkrijgingsprijs alleen cumulatief voorkomt bij vervreemdingsvoordelen of (onder voorwaarden onbelaste) terugbetaling van kapitaal en bovendien kan leiden tot een (niet te verrekenen) aanmerkelijk belangverlies. Ook deinst de waarde van de (verhoging van de) verkrijgingsprijs mee met wijzigingen in het aanmerkelijkbelangtarief. Er hoeft niet gevreesd te worden voor misbruik via soort-aandelen. Een eventueel aanmerkelijk belangverlies dat wordt gerealiseerd, terwijl het belang bij de vennootschap wordt behouden, wordt immers via artikel 4.24 Wet IB 2001 doorgeschoven naar de verkrijgingsprijs van de aanmerkelijkbelangaandelen die in bezit blijven. Indien het toch gewenst zou zijn om aanmerkelijk belangverliezen in het algemeen te voorkomen, zou gedacht kunnen worden aan een regeling conform artikel 4.19 lid 2 Wet IB 2001. De regeling wordt dan wel (onnodig) complexer.

4. Alternatief 2: negatief fictief regulier voordeel bij aflossing excessieve lening

Indien een excessieve lening wordt afgelost ter zake waarvan een fictief regulier voordeel in aanmerking is genomen, eindigt het uitstel van aanmerkelijk belangheffing via het excessief lenen bij de eigen vennootschap. De vennootschap en de aandeelhouder zijn dan weer in dezelfde positie gekomen alsof er niet is geleend. Het past naar mening van de Orde dan om de gevolgen van het excessief lenen ‘terug te draaien’ via een negatief (fictief) regulier voordeel en het verlagen van de maximumschuldendrempel.

Het voordeel van deze variant is dat deze het meest aansluit bij de bedoeling van de regeling. Daarnaast stimuleert deze variant het daadwerkelijk aflossen van de leningen bij de eigen vennootschap. In deze variant dient in principe elke excessieve lening te worden gelabeld om zo de aflossing van het excessieve deel te kunnen volgen. Voor de uitvoerbaarheid zou echter ook kunnen worden gedacht aan het op de peildatum vaststellen van de mutatie in de schulden aan de eigen vennootschap en deze mutatie bepalend te laten zijn voor het in aanmerking nemen van een eventueel negatief regulier voordeel. Dus daalt bijvoorbeeld het bedrag van de schulden bij de eigen vennootschap van 1.500.000 euro naar 1.300.000 euro, dan is er een negatief regulier voordeel van 200.000 euro. Het schuldmaximum ex het voorgestelde artikel 4.14b lid 1 Wet IB 2001 dient uiteraard dienovereenkomstig te worden verminderd. Het negatieve (fictieve) reguliere aanmerkelijkbelangvoordeel zou kunnen leiden tot een aanmerkelijkbelangverlies dat niet of beperkt kan worden verrekend. Ook deinst het voordeel van dit negatieve (fictieve) reguliere voordeel mee met de wijziging in het aanmerkelijkbelangtarief. Voor buitenlandsituaties zou een en ander moeten leiden tot het verminderen van de conserverende aanslag indien en voor zover ter zake van de schuld een fictief regulier voordeel in aanmerking is genomen in Nederland. Heeft het excessief lenen bij de eigen vennootschap geleid tot het invorderen van de conserverende aanslag, dan zou (hernieuwd) uitstel van betaling moeten worden gegeven.

Nadeel van deze variant is wel dat niet altijd dubbele heffing wordt voorkomen. Wordt er namelijk niet afgelost, dan blijft het eerder in aanmerking genomen fictieve reguliere voordeel in stand en wordt dit bij vervreemding van de aanmerkelijkbelangaandelen nogmaals belast. Een fundamentele oplossing voor de dubbele heffing is deze variant dus niet. De Orde realiseert

zich dat. Wel stimuleert deze variant om daadwerkelijk tot aflossing van de schuld aan de aanmerkelijkbelangvennootschap over te gaan en is zij relatief eenvoudig in de uitvoering.

5. Alternatief 3: Tax credit

Een derde alternatief is om een tax credit te geven voor de daadwerkelijk verschuldigde inkomstenbelasting die verschuldigd is als gevolg van een fictief regulier voordeel wegens excessief lenen bij de eigen vennootschap. Deze tax credit kan worden benut bij alle andere aanmerkelijkbelangvoordelen in de toekomst, met uitzondering van aanmerkelijkbelangvoordelen die ontstaan wegens excessief lenen van de eigen vennootschap. Bovendien zou bepaald kunnen worden dat de tax credit niet kan leiden tot een belastingteruggave.

Het voordeel van deze variant is dat nooit meer belasting hoeft te worden teruggegeven dan er is betaald, er geen verdampende of nauwelijks te carry backen aanmerkelijkbelangverliezen ontstaan en deze variant ook het aflossen van de schuld noodzakelijk maakt. Bij emigratie wordt de tax credit definitief afgewikkeld, zodat ook geen complexe regelingen hoeven te worden getroffen in de conserverende-aanslagregeling. Een verhoging van het aanmerkelijkbelangtarief leidt ook niet tot een hoger of lager voordeel door een eventuele verandering van het aanmerkelijkbelangtarief. De tax credit is onafhankelijk van de vennootschap waarvan is geleend, onbepakt in de tijd en kan relatief eenvoudig worden gevolgd door de Belastingdienst. Ook wordt uitdrukkelijk recht gedaan aan de bedoeling van het consultatievoorstel, namelijk het bestrijden van belastinguitstel via het lenen van de eigen vennootschap en het draagkrachtbeginsel dat onderdeel is van de Nederlandse inkomstenbelasting. Wel zal moeten worden geregeld dat bij het benutten van de tax credit, de maximum schuldendrempel wordt verlaagd met het bedrag aan aanmerkelijk belangvoordeel dat ten grondslag lag aan de tax-credit.

6. Conclusie

De Orde acht het ontbreken van een gedegen anticumulatieregeling een principiële gebrek. Er bestaan diverse mogelijkheden om hierin te voorzien waarbij recht wordt gedaan aan de doelstelling van het consultatievoorstel. Het derde alternatief lijkt hierbij het meest geschikt te zijn.

De Orde hoopt hiermee een nuttige bijdrage te leveren aan de invoering van een anticumulatieregeling als onderdeel van de Wet excessief lenen bij de eigen vennootschap en is graag bereid deze alternatieven nader toe te lichten of mee te denken over andere manieren om cumulatie te voorkomen.

Hoogachtend,
de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs

drs. R.A. van der Jagt
voorzitter Commissie Wetsvoorstellen